

”Mitä tapahtuu niille, jotka eivät saa turvapaikkaa?”

Jos puhuttelussa selviää, että perusteet turvapaikan tai oleskeluluvan saamiselle eivät täyty, hakija käännytetään. Kansainvälisissä sopimuksissa määritellyn palautuskiellon perusteella ketään ei saa käännättää alueelle, jossa voi joutua kuolemanrangaistuksen, kidutuksen, vainon tai muun ihmisarvoa loukkaavan kohtelun kohteeksi. Turvapaikanhakija voidaan kuitenkin lähettää takaisin turvallisesti katsottuun alkuperä- tai läpikulkumaahan. Kaikista kielteisistä päätöksistä on oikeus valittaa. Osa kielteisen päätöksen saaneista kokee, ettei heillä ole mahdollisuuksia palata kotimaahansa. Osa heistä jää maahan ilman laillista oleskeluoikeutta.

”Mitä tapahtuu niille, jotka saavat turvapaikan?”

Oleskeluluvan saanut muuttaa kuntaan, joka on tehnyt valtion kanssa sopimuksen pakolaisten vastaanotosta. Valtio korvaa kunnalle pakolaisista koituvia kustannuksia kolmen vuoden ajalta, joskus pidempäänkin. Oleskeluluvan saanut voi muuttaa vastaanottokeskuksesta uuden kotikuntansa tarjoamaan vuokra-asuntoon. Kuntapaikkoja on kuitenkin rajallisesti. Sadat luvan saaneet turvapaikanhakijat odottavat kuntaan muuttoa vastaanottokeskuksissa.

”Mitä siitä seuraa, jos turvapaikanhakija tekee rikoksen?”

Suomen lait koskevat kaikkia täällä asuvia. Jos turvapaikanhakija tekee vakavan rikoksen, voi sillä olla seuraamuksia hänen turvapaikkapäätöksensä. Mikäli Suomeen saapuu turvapaikanhakija, jota epäillään vakavasta kansainvälisestä rikoksesta, on Suomen viranomaisilla velvollisuus tutkia asia ja tarvittaessa viedä tapaus oikeuteen. Pakolaisasemaa ei voi saada ihminen, joka on syyllistynyt rikokseen rauhaa vastaan, sotarikokseen tai rikoksen ihmiskuntaa vastaan, törkeään muuhun kuin poliittisen rikokseen ennen saapumista Suomeen tai YK:n tarkoituksien ja periaatteiden vastaiseen tekoon.

”Kuinka paljon pakolaiset tai turvapaikanhakijat saavat rahaa?”

Turvapaikanhakijat saavat hakuprosessinsa aikana niin sanottua vastaanottorahaa, jonka maksaa valtio. Sen suuruus on 316,17 euroa kuukaudessa, mikäli hakija ei ruokaile vastaanottokeskuksessa ja 92,64 euroa, mikäli hakija ruokailee keskuksessa. Tämä on yhdelle aikuiselle maksettava raha (2017). Pakolaiset ja muut oleskelun saaneet maahan muuttaneet henkilöt ovat oikeutettuja samoihin sosiaalietuuksiin kuin suomalaisetkin. Esimerkiksi työtön maahanmuuttaja saa samansuuruisen tuen kuin suomalainenkin.

”Miksi pakolaisilla on älypuhelimet?”

Suomi ei lahjoita turvapaikanhakijoille älylaitteita. Älylaitteet ovat yleistyneet ja halventuneet ympäri maailman, eikä niitä voi pitää merkinä erityisestä varallisuudesta. Jos ihminen joutuu lähtemään kotimaastaan, on ymmärrettävää, että hän ottaa mukaansa välineen, jolla saa pidettyä yhteyttä perheeseensä, selvittyä hankalista vieraisiin kieliin liittyvistä tilanteista ja jossa kenties on tallennettuna kuvia ja muita itselle tärkeitä asioita.

”Kuka on paperiton?”

Paperiton on ihminen, joka oleskelee maassa vailla laillista oleskeluoikeutta. Paperittoman oleskelu ei ole virallisesti viranomaisten tiedossa tai sallimaa. Paperittomaan maassa oleskeluun voi päätyä esimerkiksi sen jälkeen, kun on saanut kielteisen turvapaikka- tai oleskelulupapäätöksen, viisumi tai oleskelulupa on umpeutunut tai henkilö ei ole hakenut lainkaan oleskelulupaa. Paperittomat ovat pitkälti yhteiskunnan peruspalvelujen ulkopuolella ja ovat usein erityisen haavoittuvassa asemassa. Uuspaperiton on ihminen, joka on jäänyt maahan saatuaan kielteisen päätöksen turvapaikkahakemukseensa.